

Listje in cvetje.

Modrost v pregovorih, domačih in tujih.

Koza.

Koza je kravica ubožcev.
Koza se mora pasti tam, kjer je privezana.
Stara koza se težko odvadi lizanja.
Bog že vé, kateri kozji rog odbije (rep krati).
Ko bi nekim dal večni Bog, vse bi ugnali v kozji rog.
Čas vse v kozji rog užene.
Reka: Je zviti kakor kozji rog.
Koza se hoče z levom boriti.

Koža.

Ne prodajaj kože, dokler medved v brlogu tiči.
Ako levja koža ni dovolj, še lisičjo poišči.
Reki: Debelo kožo imeti.
Za kožo mu gre.
Iz kože bi skočil.
Iz ene kože ne morem v drugo.

Kožuh.

Topel kožuh je boljši nego ves rod.
Kaj mi pomaga kožuh, če je zima minila.
Kdor poleti obrabi svoj kožuh, ga bo zeblo pozimi. (O nepotrebnih stroških.)

Kraj.

Kraj, kjer ni prostora za čednost, je noč brez zvezd.
V vsakem kraju se vidi jasno in temno (oblačno) nebo.
V enem kraju dežuje, v drugem solnce sije.
Vsak kraj ima svoje šege.
Ni kraja, kjer bi ne bilo ušesa in očesa.
Nihče ne more biti hkrati v dveh krajih.
Kdor hoče biti v vsakem kraju, ni nikjer.
Rek: Bomo govorili na drugem kraju. (V sodniji.)

Kralj.

Dober kralj je blagoslov za svojo deželo.
Dober kralj, ki zna vladati samega sebe.
Vsem tudi noben kralj ne more ustreči.
Kralj je živa postava.
Kraljevi služabniki so gospodje.
Jaz hočem biti kralj, je rekel trnjev grm drevesom.
S kraljem se ni šaliti.
Kralj je mrtev, živel kralj!

Rek: To je nov kralj, ki za Jožefa nič ne vé. (Dobrote so kmalu pozabljene.)

Krasti.

Krasti je zadnje (najslabše) rokodelstvo.
Ko bi nihče ne skrival, bi nihče ne kradel.
Kdor laže, ta krađe. — Krasti in lagati hodi po istih stopnicah.
Kdor zna krasti, zna tudi skrivati.
Kdor enkrat krađe, se imenuje za vedno tat.
Rek: Bogu dan (čas) krađe.

Krava.

Krava pri gobcu molze.
Če krava veliko veka, ima malo mleka.
Majhna krava, pa dobro molze. (Mali, pa izdatni prihodki.)
Črna krava ima (vsaj) belo mleko. — Krava črna, mleko belo.
Ni na tem, kako se krava imenuje, da le dobro mleko daje.
Večja slava kakor krava.
Ena krava je ubožcu toliko kot bogatinu cela čreda.
Eden dobi kravo, drugi pa še repa ne.
Nikomur se ne more krava vzeti, če je nima.
Najprej štalico, potem kravico.
Kravo lovi za roge, ne za rep.
Kdor bo kravo vračal, ta bo oves plačal.
Ko je krava iz hleva (ušla), se (zastonj) zapirajo vrata.
Ko je krava dovolj pila, tedaj neha. — Krava vé, kdaj ima zadosti. (O čitek pijancu.)
Če se o kravah govori, misli strojar na kože.
Ako je šla krava, naj gre še tele.
Vsaka (tudi največja) krava je bila nekdanje tele.
Kdor ima sedem debelih krav, utegne dobiti še sedem mršavih.

Krčmar.

Krčmarja ni treba vprašati, če ima dobro vino.
Berač ne živi od ene hiše, ne od enega človeka krčmar.

»Sanje.«

Pravijo, da sanja mladina ponoči in podnevi. Ponoči spi in sanja, podnevi pa bedi in sanja o prihodnosti, o sreči in o vsakovrstnih mogočih in nemogočih rečeh. Po-gačarjev Pepe na primer vedno sanjari o

bogastvu in prešteva koše in skrinje polne zlatih cekinov, srebrnih tolarjev in kronic; za drobiž se še ne zmeni ne. Kopitarjev Vinko pa zida v sanjah hiše in gradove, vse zlate in pozlačene — kaj čuda, saj je njegov oče zidar. Njegova sestra Anka pa sanja in sanjari o polnih skrinjah najlepše obleke.

Sanje so pa laž. Revez je, kdor jim verjame.

Brodarjev Janezek ima pa resnične sanje. Ali res? Res, res! Zato pa — da se zatečem po pomoč k slovenski slovnici — torej sanje spremene tudi spol in število, torej so čisto posebne vrste »sanje«.

Janezkov oče je tesar. Kaj je torej bolj verjetno, kakor da tudi Janezka zanima tesarje. Polno hišo lesa navleče, potem pa z očetom tešeta: oče s sekiro, Janezek z nožem; oče debel hrastov les, Janezek pa drobne jelševe šibe; oče za denar, Janezek pa zastoj. Včasih pač tudi Janezek kaj dobi, pa po navadi ni vesel. Kako neki, če se z nožem vseka in mu priteče kri. Kdo bo tega vesel! Včasih se pa Janezek tudi rad kam potepe. Ko pride domov, ga pa vprašujeta oče in mati: »Kje si pa vendar hodil?« Včasih pa: »I, kje si se pa zopet potepal?« Janezek ves v zadregi ne ve, kaj naj odgovori. »Tja gor sem šel, za našo njivo, pa je prišel Podobarjev Tone, pa je dejal, da bova šla dol na travnik, pa je oba srečal Kodrov Tine, pa smo šli vsi trije nazaj h Kodrovemu studentu, tam nas je pa dobil Petrov Jože, pa je vse tri zapodil. Jaz sem pa tekel vun na polje, Tone pa not proti domu, Tine pa not...«

»To je samo prazno klobasanje,« posežejo vmes oče, in Janezku se takrat ne godi ravno najbolje.

Klobasanje ima pa tudi svojo dobro stran. To pa se zgodi navadno samo pozimi, kadar pri Prodorjevih zakoljejo prešiča. O, tisto klobasanje, tisto je pa vsem všeč! To nas pa že tudi spominja na veselo zimsko drsanje.

Kadar gre Janezek s svojimi tovariši v šolo, ga pa včasih Podobarjev Tone malo razdraži, ali pa Kodrov Tine malo razjezi, tedaj se pa začne ravsanje in kavsanje, ali kakor sami otroci pravijo »ravs in kavs«, da je groza. In da je ta boj še hujši, zgrabijo drug drugega za lase in tedaj se prične za nameček še lasanje. No, čez pet minut so pa zopet prijatelji. Če so bili pri tem lasje kaj zmršeni, jih hitro poravna česanje.

V šoli imajo pa otroci poleg drugih predmetov tudi vsak teden po trikrat pisanje in vsak teden po dvakrat risanje. Pisanje prizadene Janezku marsikako bridko in hudo uro, risanje ima pa jako rad.

Pa je pisanje vendar bolj potrebno. Kakšni reveži so v sedanji vojski tisti vojaki, ki ne znajo ne brati, ne pisati! Janezek, glej, da ne boš tak!

»O, saj ne bom.«

Saj res. Letos hodi v šolo tudi že tvoj manjši bratec Mihec. Kaj bo, če te bo prehitel! Mihec je zares priden učenec. Zato se je pa pričel med bratom hvalevredno kosanje, kdo bo bolj priden. Najbolje bo pa, če bosta oba pridna.

Pa še nekaj ne smem pozabiti. Pri krščanskem nauku se uči Janezek, kako potrebno je kesanje. O, da bi nikdar ne pozabil, da je pravo kesanje ključ do nebeških vrat! Če to veš, Janezek, boš srečno prebil boj življenja in boš vedno vesel gor pri ljubem Bogu. Tvoje kesanje se bo izpremenilo v večno radovanje. Če drugače, bo pa kresanje v peklu.

J. E. Bogomil.

Dopolnilna naložba.

Vsaki izmed naslednjih besedi pridenite po eno črko in uvrstite tako, da bodo pridejane črke po vrsti navzdol povedale navaden vzklík navdušenja, nove besede pa pet živali:

1. rjav — 2. senca — 3. laže —
4. lasec — 5. vas

Nove zastavice.

(Priobčuje Peter Petrič.)

21. Dve sestri človek ima;
kar ena dá,
naj druga ne zna.
22. Pol je črn, pol je bel,
vendar eden sam in cel.
23. Z desne v daljni svet pelja,
z leve v daljni svet reglja.
24. Kdo neki tako bi požrešen bil,
da bi še črno tinto pil?
25. Vrh glavé sebe jé.
26. V žalni suknji organist je,
vesele drobi, ko poganja listje.
27. Dva moža,
z desne, z leve orjeta,
nista dva.
28. Dam ti kolač:
ga jesti češ,
zobe si streš.
29. To je kaj čudno drevo,
samih ježev polno.
30. Kako je drevesu ime:
vsi listi se ene veje držé.

(Rešitev in imena rešilcev v prih. številki.)

»Vrtec« izhaja 1. dné vsakega meseca in stane s priložo vred za vse leto 5/20 K, za pol leta 2/60 K. — Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Pred škofijo št. 9.